

גליון

מעיונא דמלכא

♦ ז ♦

שיעורי הקדמה ללימוד
תורת החסידות
מב"ק מהן אדמו"ר שליט"א

יו"ל ע"י
מכון 'שפה ברודה'
דחסידי קאסוב

כל הוצאות עדיבת זהו"ל של הגליון

נתנדב ע"י

ידידינו היקר שבמקרים
דודף צדקה וחסד בכל מאדו זהונו
בונה ומקים עולמות של תורה וחסד
איש האשכולות העושה גדולות

הרוצה בעילום שמו

לע"נ

הרה"ח מו"ה מרדכי ב"ר חיים אריה ע"ה
וזוגתו מרת טובא רבקה בת ר' יעקב יואל ע"ה

הרה"ח מו"ה שלום נחמן ב"ר חיים ע"ה
וזוגתו מרת דבורה בת ר' משה אהרן ע"ה

והרה"ח מו"ה חיים אליהו ב"ר זאב ע"ה
וזוגתו מרת שיינדל בת ר' אלעזר ליפא ע"ה

זכות הפצת מעיינותיו של אור שבעת הימים מרן הבעל שם הק'
ותלמידיו ז"ע, יגן בעדיו שירוזה רב נחת דקדושה מכל יוצ"ח ושיתברך בכל
מעשי ידיו בשפע ברכה, והצלחה בכל עסקיו, וימצא חן וחסד
בעיני אלקים ואנשים בכל הפציו, מתוך עושר
ואושר שלות הנפש והרחבת
הרעת כל ימי חייו

כל הזכויות שמורות
לקבל הגליון מדי שבוע בשבוע

ע"י e-mail

יש לפנות להמערכת

במס' 917-686-5892

או אל toraskosov@gmail.com

נערך ונסדר ע"י:

ישר
Publishing & Production
718.484.2189

יסודות והקדמות ללימוד ספרי החסידות

בחינת אבא ואמא

שישראל אהובים לפני ה' תמיד
כמעלת הבן שהזא חביב אצל אביו ללא קשר למעשיו

תקציר השיעורים הקודמים

בגיליון הקודם הרחבנו הידיעה מדברי מרן ה'בעל שם טוב הקדוש' זי"ע, על הטעם שנסבב לאיש ישראל ולתלמידי חכמים יותר מכולם (סוכה נב.) - מחשבות ורצונות שאינם טובים. נבקש היום להוסיף נדבך של אבנים בהשתעשעות בדבריו הקדושים, ולהלך בדרכנו כיצד להוריד לשפת המעשה את העניינים הרמים, אשר יעשה אותם האדם וחי בהם.

וזה אשר דברנו, ה'תולדות יעקב יוסף' מביא (פרשת לך לך, שמעתי ממוורי שבסוף הספר) משמו של מורו ה'בעל שם טוב הקדוש' זי"ע בפירוש הדברים אשר אמר אברהם אבינו לשרה אשתו ברדתם אל מצרים 'הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את, והיה כי יראו אותך המצרים ואמרו אשתו זאת והרגו אותי ואותך יחיו, אמרי נא אחותי את למען ייטב לי בעבורך וחיתה נפשי בגללך' (בראשית יב יא-ג), שאברהם אבינו היה עומד ותמה, כיצד הגיעה אליו כלל ענין של מחשבה זרה - 'אשה יפת מראה', למרות היותו מופשט מן הגשמיות ודבוק בעליונים.

העמיק בדעתו ומצא, כי כל זה נסבב בכוונה מהשי"ת בכונה תחילה, כדי שיעלה מחשבה זו לשורשה. ולזה עמד ושיתף עמה אהבה אל ה', ובכך העלה אותה לשורשה האמיתית. וזה שאמר 'אמרי נא אחותי

את', ש'אחותי' רמז אל השכינה שעל ידי שיקרב המחשבה זרה אל 'אחותי' זו השכינה, יצליח שיהיה קיום גם למחשבה הזרה - 'וחייתה נפשי בגלגל'. ואמרנו כי הדברים הללו יש בהם עומק רב כאשר יראה המעיין שם בפנים הספר ואין לכולם עסק בנסתרות, אך לזאת נאותנו להוציא את הנוגע לנו, מה שניתן להפשיט מזה לחיי המעשה של אנשים פשוטים כמונו. ולפני שנביא באריכות את שאמרנו בראשונות, נבקש להוסיף על זה ציצים ופרחים שיכנסו הדברים ללב.

שני דרכים של העלאת נחת רוח להשי"ת

זנפתה במשל פינו, בדרכו של עולם יש ב' דרכים כיצד לקנות אהבה וחיבה בין שני אנשים: א. על ידי הבאת קורת רוח למלא סיפוקו של השני. כמו אדם שיש לו איזה עסק, ובא אחר ומשתדל להעלות רווחיו, שגורם באמצעות השתדלותו וחריצותו שהראשון רוצה לקשור עמו קשר של אהבה. ואז גם אם טועה לפעמים, הרי שעל כל פשעים שלו מכסה האהבה שקנה במעשיו הברוכים. ב. ועוד זאת אחרת יש אופן של עשיית נחת רוח, היא האהבה שטבע השי"ת בבריאה, שכל אב ואם אוהבים את בניהם כמות שהוא, ואהבה זו היא עצמית ואינה תלויה בדבר, ובה יש מעלה יתירה מן הקודמת, שהבן אוהב לאביו גם אם אינו מהלך בדרך טובה, היינו, שבאופן הראשון הפעולה היא זו הגורמת את הנחת רוח, ואם בטל הדבר בטלה אהבה, אולם באופן השני, אם למשל הבן הקטן עושה 'ציור' להוריו כדרך הפעוטות שהוא דבר שאין בו ממש, הרי שהוריו לוקחים את 'עמלו' ומשתעשעים בו, ושמים זאת במקום ניכר בבית, למען יראו כולם מעשה ידיו להתפאר של הילד, אף שאין בזה שום דבר המעלה ריוח גדול כמו באופן הראשון.

זכמו כן הוא בנמשלו - ברוחניות, שיש ב' אופנים כיצד להעלות נחת רוח להשי"ת: הראשון - על ידי יגיעה בתורה והרבות טוב, שבעמל התורה מעלים בעלי תריסין נחת רוח להשי"ת מה שאין הפה יכול לדבר, וכביכול נותן התורה יושב ומקבל תענוג מבניו המתנצחים בעמל התורה, וכביכול יש לו 'ריווח' מלימודם ועל ידי זה מתקיימים השמים והארץ וכל

הבריאה (פסחים סח:). אך בדרך זו מעלים לגבוה רק את החלק המרומם, לפי שעסוקים בדברים גבוהים ואין כל שייכות לנמיכות שבבריאה. אולם יש עוד דרך אחת של הבאת קורת רוח הנקראת - 'אבא אמא ובן', והוא כמו שאמרנו שהאב והאם שמחים בפעולה כל דהו של בניהם אף שבעצם אין בכך כלום, כן הוא גם בין ישראל לאביהם שבשמים, שהשי"ת - ה'אבא' אבינו אב הרחמן והשכינה המכונה 'אמא', שמחים כשדרך העבודה שלנו היא כבן המתרפק על אביו השואל כל אשר על לבו, ואז יש לפניו נחת רוח אף שאנו שפלים, שאף שבוודאי עולה לפניו יתברך נחת רוח גדולה מלימוד תורה וחכמה בעולם הזה, מכל מקום הרי זה כמו 'אהבה שהיא תלויה בדבר' שאם בטל הדבר בטלה אהבה, אבל כשבאים להשי"ת כבן אצל אביו, ממילא אין שום משמעות לעצם המנחה הבאה בידו, ועצם הקריאה של הבן אל אביו 'טאטע טאטע' מעוררת אהבה שאין מי שישווה לה כלל^א. ואז אף אם הבן מלוכלך בטיט ובצואה או בנמשל בעבירות

בצוותא חדא ולא ליפרד ממנו ולישאר יחידי חס ושלום, וזה שכתוב (תהלים קמה יח) 'קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת' ואין אמת אלא תורה (ירושלמי ר"ה פ"ג ה"ח) דהיינו, שקורא להקב"ה על ידי התורה, דוקא לאפוקי מי שקורא אותו שלא על ידי עסק התורה אלא צועק כך 'אבא אבא', וכמו שקובל עליו הנביא (ישעיה סד ו) 'ואין קורא בשמך' וכו'. עד כאן לשונו. ובאנו רק להפריד ולעשות מהם ב' ענינים כאילו לימוד התורה לכשעצמו אין בו חלק זה של קריאת 'אבא אבא', כדי להבין את חביבות דרגה זו על פני כל המעלות האחרות של לימוד שלא לשמה וכדו'.

א. וכמובן ואין צריך לומר שהפירוש הוא למעט בעסק התורה ולקרא מבוקר ועד לילה 'אבא אבא', כי לימוד התורה היא הקריאה המובררת ביותר של 'אבא אבא', וכמו שכותב ב'ליקוטי אמרים - תניא' (פרק לז): 'והנה המשכה והארה זו שהאדם ממשיך ומאיר מהארת אור אין סוף ברוך הוא, על נפשו ועל נפשות כל ישראל היא השכינה כנסת ישראל מקור כל נשמות ישראל, [-הוא] על ידי עסק התורה [-ה]נקראת בלשון קריאה, 'קורא בתורה' (ברכות פ"ב מ"א), פירוש, שעל ידי עסק התורה קורא להקב"ה לבוא אליו כביכול כאדם הקורא לחבירו שיבוא אליו וכבן קטן הקורא לאביו לבוא אליו להיות עמו

ועוונות, השי"ת אינו משגיח על כל אלה ומקרבו אליו על כפיים, ומניחו במקום שכולם רואים, כמו אותו 'ציור הפעוטות' שמשמים אותו במקום גלוי, ואז עולה ומתעלה שבחו של מקום אף מהדרגה הפחותה ביותר.

גודל כח הבן בבקשתו מאביו

יודע האדם כי אין אלו 'חיזוקים' בעלמא אלא כן הוא האמת, שכשבאים לפני השי"ת במדרגתנו שנקראנו בנים למקום (דברים יד א, אבות פ"ג מ"ד), מתעוררת החיבה הגדולה ביותר, וכפי שהגידו רועי

מצור, וחששו פן ילכדו גם כן עיר המלוכה, ונתקבצו כל אנשי מדינתו אל עיר המלוכה, וצוה המלך להכריז מי בכל מדינותיו נמצא שיהיה גיבור יודע להילחם יבוא וכך וכך יהיה שכרו. ונמצאו ב' אנשים בתוך מדינותיו שהבטיחו אל המלך במכתבם שהם גיבורים וילחמו מלחמתו, ויבוא הראשון אל המלך, והוא היה מלומד בעשיות שמירות מן האויב ועשיית מחיצות וחיזוק החומה ולבטל תחבולות הבאים להרוס החומה, ויבוא ויגד למלך שיקבץ כל אנשיו אל עיר המלוכה ולא ייראו מן האויב, ויעשו כן וייטב לכל האנשים מאד, כי ראו כי על פי מעשיו המה נמלטים מיד אויב. אחרי זה בא השני אל המלך והוא היה איש גיבור מלחמה ועושה בתחבולות להתגבר ולהרוג השונא, ויבא ויאמר למלך תן לי מאנשיך מאה אלפים, ואיש כלי זיינו בידו, ואצא אל בעלי מלחמתך

ב. וכך פירש בעל ה'אור החיים הקדוש' זי"ע מקרא שכתוב (ירמיה לא יט) 'הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים כי מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד על כן המו מעי לו רחם ארחמנו נאום ה'" - כפי שכתב תלמידו בספר 'מאור חיים' על פסוק זה: 'אמר הקב"ה: 'הבן יקיר לי' - ישראל בני אתם, והוא כמו שאנו עושים לילדים שאנו נושקים ומחבקים אותם אף על פי שמורגלים להיות מלאים מהשתנה ומים גדולים, והגדולים לא היינו מחבקים מפני מיאוס. וכמו כן ה' רצה לנו, וקרא אותנו בלשון 'ילד', לאמר לנו אף על פי שאתם מאוסים מעבירות שעשיתם, אף על פי כן הייתם בעיני כמו הילדים' וכו'.

ג. ואלו דברים מתוקים שמצינו ב'ערבי נחל' (פרשת שלח דרוש ב) מעניינינו: 'משל למלך אחד שהיו עליו לוחמים רבים וכבשו אצלו הרבה ערי

החסידות שתפלת כל איש מישראל פועלת תיכף ומיד את מבוקשה, כמו דיבור הבן שאין דבר שיכול לעכבו מלבוא אל אביו. ומה שפעמים רבות אין רואים שהבקשה נעשתה, זהו מצד שהשי"ת רואה שטוב יותר שלא יתקיימו הדברים, כמו האב שבנו מבקש ממנו דבר מה, והוא

הוגה בתורה תמיד, והוא מתחבא בנפשו ומחשבתו ודיבוריו תוך התורה שהיא חומה נשגבה, ומתרחק מהתאוות הרעות ואינו בא לידי עבירה, וכשיצר הרע קרוב אליו לפתחו הוא עושה בתחבולות ומתרחק ממנו כמאמרם ז"ל (קידושין ב:) בראתי לו תורה תבלין, שעל ידי עסק התורה בשקידה נתרחק מהיצר הרע ומתבטלין תחבולותיו, הנה זה שומר נשמתו וניצוצות הקדושות המתייחסות בשורש נשמתו לבלתי יפלו ביד אויב. אמנם הגיבור השני הוא אדרבא יוצא אל האויב, רוצה לומר, שלפעמים הוא יוצא מגדר התורה ומתקרב במחשבתו לאיזה עבירה, והיציאה זו שיוצא אל האויב הוא בשביל להתגבר עליו ולהוציא כל העושר הטמון בקרבו, הנה זה מתעשר. ואמר התנא (אבות פ"ד מ"א) על אלו השנים איזהו מהם נקרא גבור, והשיב 'הכובש את יצרו', רצונו לומר, זה הב' שמתקרב ליצרו וכובש אותו, זהו גבורה, מה שאין כן הראשון עדיין לא יתכן לקרותו גיבור על צד האמת, כיון שאין בידו רק לשמור את עצמו ולברוח מן היצר הרע'. עיין שם עוד דבריו הנעימים.

ולא אשאיר מהם איש ואקח מאתם כל העשירות ואוצרות שאצרו המה ואבותיהם עשירות רב למאד. ולא רצו בעלי המדינה לעשות כדבריו, באומרם הן היום ראינו כי נמלטנו מיד האויב על ידי הגיבור הראשון, ואיך עתה נצא לקראתו ליפול בידו. אכן חזק עליהם מצות המלך ויצאו ונצח את האויב והביא ביזה רבה מכסף וזהב וסגולת מלכים לרב מאד. אז שאל המלך את אנשיו איזו מאלו השנים הוא גיבור אם זה או זה, אז אמרו למלך, אמת כדברך, כי מתחלה קודם רואנו גבורת זה השני היה הראשון בעינינו כגבור, אכן עכשיו אנו רואים שאינו כך, כי זה הראשון לא נקרא גיבור כלל כי אינו יכול רק להציל ולשמור עצמו מהאויב, מה שאין כן זה השני הוא הנקרא גיבור, כי יורד אל האויב ויהרגו בחניתו, והנה זה מתעשר מה שאין כן הראשון, לכן לזה יקרא גיבור.

וכך הוא הענין, שהשי"ת צוה לישראל להילחם תמיד מלחמות היצר הרע, ויש ב' מיני בעלי מלחמות, הראשון הוא צדיק גמור

אינו ממלא משאלתו מחמת שהדבר יזיק לו. אבל אמת יציב ונכון ללא שום פקפוק שהשי"ת שומע תפלת כל פה מצד עצם הדיבור שלנו שחביב אצלו יתברך.

זראוי להתבונן במעלה גדולה זו ולשמוח על שנבחרנו מכל עם ולשון להיות 'בנים לה' אלהים', כי דבר זה הוא פלאי פלאות מנסתרות תמים דעים, ואיש בער לא יבין את זאת, כיצד יתכן שהשי"ת שהוא גבוה מעל גבוה ולא ניתן להשיגו כלל וכלל, שמח ומשתוקק עם כל אחד מבניו אף שאינו מביא לו מאומה ומונח בטיט ובכלוך, אלא רק קורא לו ומבקש להתקרב אליו. וכפי מה שאיש ישראל חוזר ומעורר אצלו גודל חיבת הקודש שיש לנו אצל השי"ת, הרי שמעצמו הוא מתמלא בושה וכלימה ומבקש רק קרבת אלהים לי טובי.

תוספת נופך בענין הנ"ל

אכן יש עוד רובד בעומק הענין – מדוע השי"ת עונה לעמו ישראל בעת שוועם אליו ומנשא אותנו מאשפתות מחמת שאנו בניו האהובים, בהקדם שיש לשאול, מדוע מסבב השי"ת צער ועגמת נפש לבניו, והרי האב חפץ תמיד להיטיב עם בנו ולסוכך עליו שלא יאונה כל רע. ויותר מזה, ידועים דברי חז"ל (סנהדרין פ"ו מ"ה) שכשאדם שרוי בצער אזי גם השכינה הקדושה משתתפת עמו ואומרת קלני מראשי קלני מזרועי כמו שכתוב (ישעיה סג ט) 'בכל צרתם לו [-להקב"ה] צר'. ואם כן תגדל השאלה, כיצד השי"ת כביכול הולך ומצער את עצמו. משל למה הדבר דומה לאיש שיביא כלי משחית לשונאו, שבוודאי יתחייב בנפשו על טיפשות מעשיו

של דכדוך וחסא, וברור כי כמו שהבן חביב אצל הוריו בקביעות, כן גם איש ישראל הוא בן הסמוך על שולים אביו, וכל אחד יכול לומר 'לירושת אבותי אני חוזר' (שמו"ר לג ז).

ד. בזאת יובנו דברי הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע הי"ד שאמר כי החטא הגדול ביותר שיש לאיש הישראלי הוא שהוא שוכח שהוא בן מלך, כי כשיודעים זאת, אין מציאות

לתת חרב ביד שונאו להורגו נפש, וכמו כן כיצד השי"ת מצער איש ישראל וגורם בכך צער לשכינה הקדושה. והתשובה ידועה והיא מעיקרי האמונה, שכיון ו'אין אדם אשר יעשה טוב ולא יחטא' (קהלת ז ט), שולח השי"ת יסורים ועגמת נפש אל האדם כדי שיכין לבבו ושב ורפא לו, ונמצא שהצער היא טובה.

והנה עשיית החטא עצמה, אינה נעשית בדעת כמו שאמרו חכמינו (סוטה ג.) אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות. וכשהאדם חוטא מסתלקת ממונה הנשמה הכח האלוהי שבו כדי שלא תתלכלך בחלאת עונו (תיקו"ז תי' ע קכד.. שער הפסוקים פרשת שלח). ואם כן ישאל השואל, כיצד יכולים לפתוח הפה ולבקש תשובה, אם האדם מרוחק כל כך מקונו ואין בו דעת. אלא זהו אשר דברנו, שיש בחינה הנקראת 'אהבת אב ואם לבנו' ושם במקום גבוה זה אין צריך מעשים גדולים להוכיח כי הוא תוהה על הראשונות, אלא די במה שצועק לאביו שבשמים, שצר לו מאד על שציערו ועתה הוא מבקש לשוב אל מקומו הראשון, שאז תיכף ומיד שומע השי"ת אל שוועתו, ומתעוררת האהבה של אב לבן - שהיא אהבה עצמית שאינה תלויה בדבר - אף שהוא נמוך במעלתו, ואז משתנה הכתוב מ'בכל צרתם לו צר' ל'בכל צרתם לא צר', ומתהפך הכל לרחמים רק מחמת אהבתו לבניו^ה, וממילא גם המקום הנמוך שבו הוא נמצא מתנשא ומתגבה אל השי"ת.

אברהם אבינו בירד כי המחשבה זרה היא מהשי"ת ונמשך אחריו כבן אחר האב

אחר הדברים האלה נחזור לאת שפתחנו בו בביאור מאמרו של אברהם אבינו אל שרה בעומדם בשערי מצרים 'הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את', דהנה השי"ת יסד עולמו באופן שבכל מקום בעולם

ה. כעין שכתב ה'זוהר הקדוש' (ח"ג) שהשי"ת אוהב משפט ורוצה לעשות
(:טצ) שאומרים ביראה טהורה כפי אשר תורה מדת הדין, בכל
קודם תקיעת שופר, שאף על פי זאת בשומעו את קול השופר

יש נקודת חיות ממנו יתברך ואפילו במעמקי הקליפות, וזולת זה אין מציאות קיום לשום נברא, וכמו שאמר 'האר"י הקדוש' (שער הכוונות דרושי תפלת השחר דרוש ג) שזהו מה שאנו שאומרים בכל יום תמיד 'אתה הוא ה' אלהים אשר עשית את השמים וכו' ואתה מחיה את כולם' (נחמיה ט ו) ו'כולם' במשמע וכולל גם כוחות הרע. והס"מ הוא הראיה הטובה ביותר, ששמו 'סמא"ל' מוכיח אליו, שאף על פי שתפקידו להסיר את הבריות מקרבת אלהים לי טוב, בכל זאת מעורב בו גם שמו של הקב"ה 'א"ל' כדי ליתן לו כח וחיותי.

אך לא נפלאת מאיתנו, שהירידה למעמקי הקליפות כדי לגאול משם את שורשם - ניצוצות הקדושה שנותנים להם חיות, היא קשה עד מאד, וכלום 'יהלך איש על הגחלים ורגליו לא תכוונו' (ע"פ משלי ו כח) ושמא יפול הנופל ממנו אף הוא לנוקבא דתהומא רבה. מה עשה הקב"ה, מעלה לאדם איזה מחשבה זרה בעת עומדו בתפלה וכל כיוצא בזה, כדי שיתגבר כארי לדחות את המחשבה הרעה, ולהשיב אל לבו כי המחשבה לכשעצמה לא באה אליו כדי למנוע ממנו להתקרב להשי"ת, כי היא עצמה מורכבת מניצוץ קדוש המתאווה לרוחנית, אלא רצונה שהאדם יברר כי המחשבה הזאת אף היא יש לה חלק בקדושה והיא ביד ה', וממילא יתגבר על המחשבה ולא יתן שימנע בעדו מלעבוד את בוראו ובוזה יגביהה מאשפתות אל שורשה הקדמון. וכיצד ניתן אכן להעלות הניצוצות מהמקום הנמוך הלז, בא אברהם אבינו ונדבק בכל כוחו אל ה' כבן המתרפק אל אביו, ואז השי"ת כמו פתח את ידיו לקבלו כבן הרץ אל ידי אביו והעלה גם את המקום הנמוך ביותר של

ו. ולעתיד לבוא אופן ביטולו יהיה אל ידי שיקחו ממנו את שם 'א"ל' וישאר ללא חיות רוחני וממילא ימות (קול בוכים לרבי אברהם גאלנטי מגלת איכה, וראה גם בני יששכר מאמרי חודש ניסן מאמר ד אות יב ע"ד הסוד).

הבוקע מבניו הו אמתמלא עריהם רחמים, וכלשונו: 'ואף על גב דקודשא בריך הוא רחים ליה לדינא כמא דאת אמר (ישעיה סא ח) 'כי אני ה' אוהב משפט', נצח רחימוי דבגוי לרחימו דדינא'.

בחינת 'אשה יפת מראה את', כאב המקבל את בנו מכל מקום שהוא נמצא ובכל מצב.

זוה פירוש הכתוב 'הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את והיה כי יראו אותך המצרים ואמרו אשתו היא והרגו אותי ואותך יחיו' – שהמחשבה זרה הרמוזה ב'אשה יפת מראה' נופלת במחשבתו של האדם, אזי הסטרא דקדושה אומרת 'כולה שלי' שיש במחשבה זו ניצוץ רוחני מאת ה', ולעומתו הסטרא אחרא צווחת כולה שלי ומבקשת לעשות 'והרגו אותי' לצד הקדושה, 'ואותך יחיו' להחיות את הרע שבמחשבה זרה. וזה פתרונו אשר יעשה, 'אמרו נא אחותי את' – שיאמר ויזכור כי המחשבה מתחננת אליו שהיא שייכת ל'אחותי' לתורה ולקדושה המכונים כך וינסו לצד הקדושה בכל תוקף, ועל ידי זה 'למען יטב לי בעבורך וחיתה נפשי בגללך' – יוטב לניצוץ המוחבא בתוכה שתעלה ממקומה הנמוך אל מקום רם ונישא, מקום חיותה האמיתית.

**כוונת הנאמד בהגר 'זתקרא שם ה' הדובר אליה אתה אל
דאי כי אמרה הגם הלום דאיתי אחרי דאי' – בדרך זו**

על פי האמור, מפרש הרה"ק מבערז'אן זי"ע (שפת אמת פרשת וירא) דבר נפלא ביותר במעשה שליחת הגר מפני שרה הנזכרים בפרשת וירא, ותמצית דבריו הם, שאנו רואים, שאף שהגר שפחת שרה היתה שפלה

ואף תאוות גופניות על כרחך שיש בהם ניצוץ קדוש רק שנסתר ונתלבש בלבושים שיהיה נדמה להיפוך כמו שכתוב (שם לח טו) כסתה פניה ויחשבה לזונה' וכו', כנודע בזוהר הקדוש (ח"ב קסג.) משל הזונה, וכשהאדם כובש יצרו ואינו משגיח על הלבוש, על ידי זה נגלה הניצוץ קדושה שבתוכו ונתקרב אותו דבר גם כן להקדושה'.

ו. וכה הם דברי ה'שפת אמת' (ליקוטים פרשת לך לך): 'וכן על ידי שירד למצרים ואף על פי כן כבש היצר ולא נדבק בחושך וההסתר רק 'זיעל אברם' וכו' (בראשית יג א) על ידי זה הקריב ונתבטל בחינת הריחוק שהוא ההסתר להיות נגלה הקדושה שבתוכה להיות בחינת קרוב כנ"ל, ושורש דברים הנ"ל שאין דבר בלי נקודה חיות מהקב"ה

י סודות והקדמות ללימוד ספרי החסידות

בדרגתה" וציערה את שרה אמנו בדברים^ט, למרות הכל חוזר הפסוק ושונה כיצד ה' ממעונו לא השגיח על זה, ושלח אליה מלאכים פעם אחר פעם לדבר ולדובב לבה כי יוטב לה, ושתזכה לבן – ישמעאל. והפסוק מסיים הענין שכשראתה הגר את כל הקורה אותה 'ותקרא שם ה' הדובר אליה אתה אל ראי כי אמרה הגם הלום ראיתי אחרי ראי' (בראשית טז יג). ויש להבין, מה גרם לכך שהשי"ת הנהיג את עצמו כאילו לא חש לכבודה של שרה ולא הביט אל דלות ומעשיה הפחותים של הגר, וזכתה לראות מלאכים ממשי' ולהבטחות גדולות שתזכה לבן משלה.

זביאר הענין, כי הגר עשתה את אשר ראתה באברהם אבינו כי 'כל המחובר לטהור – טהור, קיימא לן (ב"ק צב), אם כן הגר שהייתה בביתו וגם זכתה להיות מחברתו בקודש, בלתי ספק למדה מדרכיו ותהלוכותיו בקודש^י, ואברהם אבינו הלא בעת שהגיעה עליו צרה, זעק והתפלל אל ה' כבן אצל אביו ונענה [-כפי שנתבאר במעשה ירידם למצרים], 'לכן עת אירע לה הצער מהילד ישמעאל והרגישה היטב בפנימיות לבה ונפשה הצער הגדול מרחם בן בטנה, אז נשאה עיני שכלה למעלה ואמרה: מאין לי כח ההרגש והראות, הלא אפס זולתו, על כרחך רק ניצוץ הקדוש שיש בנפשי הוא הרואה והמרגשת, והנפש הוא רק חלק אלוה ממעל, ואם החלק [-הקטן שהיה בה] מרגיש צער גדול כל כך, האיך יכול להיות עוד הצער הגדול של השורש שהוא באמת השורש כל

להריון כל השנים הללו, ואני נתעברתי מביאה ראשונה^י.

י. וכלשון רש"י שם: "הגם הלום" – לשון תימה, וכי סבורה הייתי שאף הלום במדברות ראיתי שלוחו של מקום אחרי רואי אותם בביתו של אברהם, ששם הייתי רגילה לראות מלאכים. ותדע שהייתה רגילה לראותם, שהרי מנוח ראה את המלאך פעם אחת ואמר

ה. כמו שרואים בעת שברכה עם ישמעאל שמיד כשעזבה את ביתו של אברהם אבינו חזרה לגילולי בית אביה (פרקי דר"א פרק ל).

ט. כמו שפירש רש"י על הפסוק (בראשית טז ז) 'ותקל גבירתה בעיניה': 'אמרה [-הגר], שרי זו אין סתרה כגלויה, מראה עצמה כאלו היא צדקת ואינה צדקת, שלא זכתה

השורשים, והוא עיקר הרואה והמרגיש ואני רק ניצוץ קטן ממנו, ואם כן הוא שהצער מגיע לו יתברך, בהכרח אשר תרחם', ויהיה 'לא צר' באל"ף'. שכשראה השי"ת שהגר מבטלת עצמה אל ה', ויודעת כי יש צער לשכינה, והיתה משאלתה רק לעלות ארוכה ומרפא לצער ה' וצער השכינה - ה'אבא ואמא', לא עמד דבר בפניה שהשי"ת ישמע שעוותה למרות שמעשיה דלים, ויתן לה משאלות לבה, כבן השואל אצל אביו. וזה כוונת אמרה 'אתה אל ראי', היינו, הראיה שלי אינו שלי, כי מאין יש בי כח לראות ולהרגיש, אלא כל מה שאני רואה ומרגיש הכל הוא שלך, דהיינו, נפשי שהוא חלק וניצוץ קטן ממך. וזה 'אתה אל ראי' - אלוה הראיה, כי אפס זולתך, רק הכל על ידי הרגשתך וראייתך שאתה הוא השורש, על ידי זה הנפש שבי שהוא חלק וניצוץ ממך גם כן רואה ומרגיש. נמצא בהכרח שתרחם, [-כי] 'אתה אל ראי' גימטריא 'תרחם'. וזה שאמרה 'הגם הלום ראיתי אחרי רואי', פירוש, שכל מה שאני רואה ומרגיש, הכל הוא אחרי ראייתך, ואתה רואה קודם ואחרי כן מרגיש, גם אנכי שהוא נפשי חלק וניצוץ ממך'.

יתכן לומר שזה סוד מה שנתבשרה שם הגר על לידת ישמעאל, שממנו אנו לומדים האיך להתעטף בטלית שצריך שיהיה כעטיפת ישמעאלים דייקא (בית יוסף סי' ח), והוא כי בטלית יש בה בחינה זו של ביטול אל ה' כבן הבורח אל אביו, כי בעטיפת הטלית, האדם נדמה כמי שמכסה את עיניו ודעתו, ומבטל את עצמו לה' ומבקש ממנו 'מה יקר חסדך אלהים ובני אדם בצל כנפיך יחסיון' (תהלים לו ח), ובכך, מעורר את האהבה עצומה של 'אנו בניך ואתה אבינו' למרות תחתית המצב ששוריים בו^{יא}. ולכן כל עטיפה שאינה כעטיפת ישמעאלים אינה עטיפה (מו"ק כד.), כי שם דייקא הוברר מה נקרא עטיפה, הקריאה אל ה' 'אבא אבא' והרצון שלא לצערנו.

(שופטים יג כב) 'מות נמות', וזו ראתה יא. וכן אנו מוצאים אכן גם בישמעאל ארבעה פעמים זה אחר זה ולא חרדה'.

הלימוד לדין מכל הנאמר עד הנה

הרי לפנינו דרך מישור מה לעשות בעת מלחמה, כשנופל לאדם מחשבות רעות שנפשו הרוחנית קצה מהם, או אפילו בעת קושי ב'עשה טוב' שלבו אינו נמשך לעמול בתורה ולעבוד את ה' בעבודה שבלב זו תפלה ובמעשים טובים. שיכול להילחם בשני דרכים: א. בחרב ובחנית, לנסות להשיב מלחמה השערה על כל ניסיון והסתר הבא אליו. אבל דרך זו היא קשה מאד, לפי שאין כל העיתים שווים, ואין אדם חוטא אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות, וקשה מאד להיות משיב על טענות היצר כשאינו דעה. ויותר מכך, שמא ליצר העומד כנגדו יש תכסיסי מלחמה מה להשיב על כל טענה. וזאת עשו וחיו, שבבוא ניסיון יתפלל אל ה' ויאמר: 'הרי אתה א-ל מסתתר בעומק הקושי, ואם כן נמצא שגם השכינה שרויה בצער גדול הזה, חננו ה' כאב המרחם על בנו שנותן לו משאלות לבו אף שאין בו דעת'. ואז כשרץ אל זרועות אביו, גורם שמהפך את ה'בכל צרתם לו צר' ל'בכל צרתם לא צר', שהשי"ת אומר אם בני יודע שהשכינה שורה גם במקומות הנמוכים והפחותים והוא מכיר שמי משם, הרי יכולני שיעבוד אותי ברחבות השכל והדעת, ומסיר ממנו את טמטום הלב.

ביאת אסתר אל המלך, לגלות את האהבה של השי"ת אלינו אף במקום הנמוך ביותר

דאייתנין להכא, נקיים מצות זקנים להעמיק בפסוקי המגילה^י, ונראה באופן בהיר ונהיר, כי כל מה שאמרנו שהאב הרחמן ממלא

(ר"ה טז), כי כשזועקים אל השי"ת כבן אל אביו, מתבטלים כל המניעים אף שהם צודקים, כי עזה כמות אהבה ששוברת כל הקטרוגים.

יב. כמו שכתב הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ ז"ע (יערות דבש ח"א דרוש א): 'שמעו נא נבוני עם וחכמים, אשר

ועמד בשערי מות, זעק לבו אל ה' שיצילנו ממות לחיים, ולא היה ראוי שתוקבל תפלתו כמו שאמרו המלאכים לפני השי"ת שבני בניו של ישמעאל עתידים להרוג בצמא את ישראל בעת הגלות (אי"ר ב ד), ואף על פי כן שמע אלהים לקול הנער ולא שת לבו לקטרוג המלאכים והצילו

משאלות בניו החוסים בו במדה טובה ישועה ורחמים אף בהיותם בשפל המצב, טמון ברמזי המגילה.

בפסוקי אסתר חקוקים לדורות הדין ודברים שהיה בין מרדכי הצדיק לאסתר המלכה, ושומה עלינו להתבונן, מה לנו לשיחה זו שראתה אסתר לכותבה (אסתר ט ט) עם כל תוקף מעשה המגלה. ולהבנת הענין ניזיל פסוק אחר פסוק, למען נחזה כי לא דבר ריק הוא, ודבריהם בנויים כתל תלפיות שלב אחר שלב.

זכר נאמר בראשית הענין, שכשראה מרדכי את גזירת הכליה על ישראל, הלך וצוה לאסתר שתראה 'לבוא אל המלך להתחנן לו ולבקש מלפניו על עמה' (אסתר ד ח), וגילה לה שבביאתה אל המלך תוכל להפר עצת ערומים של המן הרשע. ממשיך הכתוב ואומר, שאסתר שלחה לומר למרדכי, כי דבר זה הוא אינו באפשרי, כי 'כל עבדי המלך ועם מדינות המלך יודעים אשר כל איש ואשה אשר יבוא אל המלך אל החצר הפנימית אשר לא יקרא אחת דתו להמית', זולת מקרה יחיד 'לבד מאשר יושיט לו המלך את שרביט הזהב וחיה' (שם פסוק יא). ועוד, שאם תבוא אליו בדעת שלימה, אזי תיאסר למרדכי כדין בת ישראל המתגוררת ברצונה עם עכו"ם שהיא אסורה לישראל (מגילה טו), ואם כן אין עצה ותבונה מה לעשות.

וזה בכה, אמנם רוב מהתועלת אשר נמשך ממנו, מלבד סודות רבות שיש בו, והפליגו בעלי חן וסוד לדבר בזה המגילה, ולהכי נקראת מגילת אסתר, שיש בו סתרים וסתרי מעשה בראשית למאוד, וגם יש בה לבוש למוסר בענין ישראל ושטן וכו', אף גם יש ללמוד ממנה דברים רבים למוסר והנהגת אדם אשר יעשה וחי בהם'.

בחר ה' בנו מכל עם, אל תהיה קריאת המגילה בעיניכם כדורש ספר זכרונות וספר קורות אבותינו בכל התלאות אשר מצאם, אשר אין בו אלא הגדת המעשה וסיפור דברים. וכי בשביל זה היתה אזהרה לקרותה פעמיים, ותודה לאל כולנו יודעים המעשה ההוא, עד אשר קמו הנערים ויצחקו לעשות כמתכונתם זה בכה

ולכאזרה, דברי אסתר כי ביאתה אל המלך היא מעשה ללא תכלית וללא תועלת בכדי לבטל את הגזירה – הם דברי טעם, ואם כן היה מרדכי הצדיק צריך להשיב עליהם בטענה שכלית ונכונה ולחפש דרך אחרת כיצד ומהיכן לרצות את המלך. אמנם לא כן הם פני הדברים, כי מרדכי הצדיק לא רק שלא הרפה מדבריו, אלא הרבה להוסיף ולומר לה 'כי אם החרש תחרישי בעת הזאת' (אסתר שם פסוק יד) שאין שום אופן כיצד לבטל את רוע הגזירה אם לא שתעשה כרצונו לבוא אל המלך אשר לא כדת. וזו למה.

אלא כי מרדכי הצדיק ראה, כי הגזירה קשה מאד ולא ניתן לבטלה באופן טבעי, מחמת שישראל חטאו והעוו נגד השי"ת שהשתחוו לצלמו של נבוכדנצר ונהנו מסעודתו של אותו רשע (מגילה יב.), וכדי לעורר את הרצון העליון של אהבת עולם שאוהב ה' את בניו ופעמים שהוא מביא עליהם ניסיונות דווקא כדי שיעלו את הניצוץ החבוי שם בעומק, צוה מרדכי לאסתר שתוותר על הכל, ותעשה מעשה עבירה - מעשה שטות, לבוא אל המלך ברצונה ואשר לא כדת של מלך מלכי המלכים ונגד רצון המלך אחשוורוש, ותגלה שם בעמקי השפלות את השי"ת ותקרא לו כבן הקורא לאביו 'למה עזבתני', ובזה תסובב את כל נס ההצלה^{יג}.

ואכן כן הווה, שתיכף ומיד כשפנתה אסתר להשי"ת בתפלה שיקבל אותה אף במצב של חיסרון דעת מחמת שהיא בתו של מלך, נתקיים 'ונהפוך הוא' שאפילו שהמלך אחשוורוש לא התרצה מקודם על ביאתה ובתוככי לבו רצה להרגה (ראה תרגום שני אסתר ה ב), בכל זאת שלא ברצונו בא מלאך והעלה עליה נשיאות חן 'ויושט המלך את שרביט הזהב אשר בידה'. ואז נתקיים תחת 'ואני לא נקראתי לבוא אל המלך', מקרא

יג. וזה פירוש דבריהם (חולין קלט:): לא יח. שכל מעלתה של אסתר היתה 'אסתר מן התורה מניין 'ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא' (דברים בתוך ה'אנכי הסתר אסתיר פני,

שכתוב 'אשר יושיט לו המלך', שהמלך הושיט לאסתר את שרביט הזהב אשר בידו, והכל מטעם שאמרנו, כי כן היא המדה במדה זו, שמי שמתקרב אל השי"ת כבן אצל אביו, שאף על פי שהוא מלוכלך בעוונותיו, כיון שהוא יודע שה' שוכן איתו בתוך טומאתו, אז השי"ת מקבלו כרחם אב על בנים ומהפך כל הרע לטוב. ומה לנו עוד לדבר מגדלות הענין כי 'אפילו מלאך רע בעל כרחו יענה אמן', שגם המן הרשע כביכול התכופף לפני הקדושה ואמר למלך שירכיבו את מרדכי הצדיק יסוד הקדושה על סוס ויקראו לפניו 'ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו' (אסתר ו יא), וכפי שנאמר בשיעורים הקודמים שהוא רמז למדה העליונה 'כתר כל הכתרים' הרמוז בר"ת 'ככה' שאין לנו השגה בה. שאפילו המן סמל הקליפה, נכנע לפני מרדכי הצדיק על אף שישראל לא היו בחזקת כשרות בהאי שעתא, והוא דוגמת האב השמח שבנו מכירו ופונה אליו גם בסבך מצבו ויודע כי הוא אביו הרוצה בטובתו, ומעלהו אף משם.

זה פירוש הארת אבא עילאה

זהם הם עומק הדברים החוזרים ונשנים בכתבי 'האר"י הקדוש' (שער הכוונות דרושי פורים דרוש א) וביותר תוקף בספרי החסידות, כי ביום הפורים מתגלה הארה נפלאה בשם 'אבא עילאה' שאיננה מאירה בשום זמן זולת בקריאת המגילה^{יד}, שכמו האב שהוא חס ומרחם על בנו גם בשפלות מצבו מחמת היותו עצם מעצמיו, כך בפורים האיר מרדכי הצדיק שהיה

ומשם יונק שורש נשמתו, וזה סוד מרדכי, מרא דכיא וכו'. הנה המן הרשע, רצה לאבד הארת אלו, ולהרוג מרדכי הרמוז בהארה זו וכו'. והשי"ת ברחמיו רצה להטיב עמהם יותר מכל אשר היה בתחילה, שכמוה לא נהיתה מימי קדם, והוא, כי הלא הארה זו של מרדכי, אינה יוצאת רק בהיות סוד זמן דרומיטא, אמנם אחר כך

ולהעלות משם ארוכה ומרפא כאב המרחם על בניו ומושיעם באיזה מצב שהם שרויים בו.

^{יד} אלו גרגרי עיקרי הדברים שנכתבו ב'פרי עץ חיים' (שער ר"ח חנוכה ופורים פרק ה): 'והנה בחינת מרדכי, הוא סוד הארת יסוד אבא המתגלה בהיותו ברחל, כי מרדכי בא מאותו הבחינה,

אחוז במדה זו של 'אבא עילאה' באמצעות המעשה של ביאת אסתר אל המלך, כי בתוך הקושי וההסתר, ובעומק התנהגותם של ישראל יש נקודה עמוקה שהכל הוא כדי להעלות את הניצוץ החבוי שם לא-ל עליון אף שבראיה ראשונה היא נדמית כרחוקה מכל דבר שבקדושה. וזה כל תאוותו יתברך שנקדש שמו בעולם השפל הנמוך ביותר, כשם שמקדישים אותו בשמי מרום שהוא הגבוה ביותר. ואז כשצועקים ממעמקים 'אבינו אתה', אזי הקליפה כופפת קומתה וקוראת אף היא 'ככ"ה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו' ומעלה על ראשו של מלך מלכי המלכים את 'כתר כל הכתרים'.

עוד זאת נעמיס, כי זה סוד הדברים שהרבו לדבר בספרי הקודש שבפורים היתה קבלת התורה בעל פהי מה שלא קבלו בשעת מתן

הפורים, ולא תתבטל אף גם בחזרת תוך זעיר אנפין פנים בפנים, כי היא הארה אשר מעולם לא נהייתה כמוהו'.

ראה גם ב'כתבי הרמ"ד וואלי (אסתר פרק ט), אוהב ישראל לחנוכה, ועוד רבים.

טז. יסוד זה חוזר וניעור פעמים רבות בכתבי הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין ז"ע, ונעתיק מקום אחד שם הוא כותב זאת, וזה לשונו ב'פוקד עקרים' (אות ו): וזהו היה הנס של פורים ד'נהפוך הוא אשר ישלטו' וגו' (אסתר ט א), שלא עשה עמהם אלא לפנים ולמראית העין ולא עונה מלבו כמו שהם לא עבדו אלא לפנים שכל חטאי ישראל אינם שחרורית באמת רק ששזפתני השמש ובמעט כיבוס

כשהם חוזרים פנים בפנים, ומסתלקין הנה"י דאבא ואמא, עם המוחין מן הנוקבא רחל, וחוזרין ונכנסים תוך הזעיר אנפין כנודע, הנה אז שמתבטל הארה זו של מרדכי, בלי ספק. והשי"ת רוצה להטיב עמנו, ולהאיר לנו בכל זמן וזמן, ובכל שנה שנה ושנה בימי הפורים האלה, שאז נעשה הנס, ושתמיד בימים האלה יתגלה אותו הארה של מרדכי, אפילו אחר היותן פנים בפנים, ותשאר קיימת תמיד. והנה הארה הזאת לא היתה, לא בשבת ולא ביום טוב, אלא בפורים לבד. זה שאמרו רבותינו ז"ל (ר"ה יח): כל המועדים עתידים לבטל, חוץ מן הפורים, שנאמר (אסתר ט כח) 'ימי הפורים לא יעברו' וכו', והבן מה שכתבו 'לא יעברו מתוך', כי תמיד נשאר הארה זו בזמן הזה של ימי

תורה^ז, שתורת שבעל פה אין הכונה רק לדברים שהוסיפו חכמי ישראל במהלך שנות דור, אלא למה שישראל הודיעו באותו היום, כי כל אחד בעבודתו מתוך קושי ודוחק מחדש חידוש בפמליא של מעלה שגם שם יש נקודת חיות מהשי"ת. והארה זו שווה בעיניו ית' יותר מכל הון, כי כלום ניתן לרצות את נותן התורה בפלפול תורה – והרי הכל שלו, אבל כשעומדים במקום אפילה שנראה כאינו שלו, וצועקים 'אלי אלי למה

פה ומאהבת הנס נתקע בלבם החשק הגדול ליגיעת תורה שבעל פה, שנגלה להם אז איך על ידי החושך בא אור גדול כענין שהיה בגזירת המן שעל ידי גזירתו להיות עתידים ליום הזה הוכרחו להפך הדבר שיהיה הגזירה להיות היהודים עתידים ליום הזה להנקם מאויביהם והיה מחיית עמלק עצום ולזכות לקדושת היום קבוע לדורות למשתה עד דלא ידע וכו', שהוא השגת סודות התורה שלמעלה מהדעת שהוא חיבור החכמה ובינה שהם בתורה שבכתב ושבעל פה המתגלה בלב כלל ישראל'. ועיין עוד בדבריו בספריו 'ישראל קדושים' (אות ז), 'רסיסי לילה' (אות מג) ועוד.

זו. כי בעת מתן תורה קבלו ישראל את התורה מכפיה (שבת פח.) והכפיה הייתה על תורה שבעל פה (תוס' שם ד"ה כפה תנחומא פרשת נח אות ג), וקבלת התורה מאהבה היה בפורים, נמצא שבפורים קבלו מה שלא קבלו קודם לכן שהוא תורה שבעל פה.

הולך השחרות כמו שאמרו בשיר השירים רבה (א מ) וכמו שאמרו בברכות (יז.) גלוי וידוע שברצוננו לעשות וכו'. ואחשורוש נקרא על שם שהושחרו פניהם של ישראל בימיו כמו שאמרו במגילה (יא.), היינו, רק שחרות חיצוני בפנים לפי שעה ואחר כך 'ליהודים היתה אורה' - זו תורה שזכו על ידי זה דהדר קיבלוה מאהבה כמו שאמרו בשבת (פח.), וכפיית הר כגיגית היה על תורה שבעל פה כמו שאמרו בתנחומא (פרשת נח אות ג) דלזה צריך יגיעה, ובמתן תורה שזכו כולם להתגלות כזה להיות פנים בפנים דבר ה' עמכם שהוא דוגמת נבואת משה רבינו ע"ה, ואילו היו נשארם באותה מדריגה לא היו צריכים לשום יגיעה דתורה שבעל פה כלל אלא שהחטא גרם עד שאמרו אחר כך 'ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות' (שמות כ טז) כי נפשם יצאה בדברו מפני שהגוף לא היה עדיין מזוכך כגופו של משה רבינו ע"ה וכו'. ובימי אחשורוש שאז היה הדור של התחלת חכמי תורה שבעל

עזבתי, זה עולה לפניו כ'תורה שבעל פה' שצריכה לימוד כיצד בניו אהוביו מקדשים שמו גם בעולם התאוות¹¹.

לבן כותב ה'קדושת לוי' (קדושות קדושה ראשונה לפורים) – 'יתלהב האדם בקריאת המגילה, ובשמעו יכין את עצמו לקבל עליו מאותו יום עול תורה ומצוות, ויתחדש כנשר נעוריו, וישמח בעול קבלת תורה. ויכוין בקריאת המגילה שיזדככו כל העולמות, ואפילו העולם הזה הוא עולם הטבע יזדככו על ידי קריאת המגילה, וישמח מאוד שיזדככו כל העולמות ויקוים מקרא שכתוב (תהלים קד לא) 'ישמח ה' במעשיו'. עד כאן לשונו.

לעשות מהאור הישר אור החוזר

בחינה זו גם מכונה בתורת הסוד גם 'אור הישר' ו'אור החוזר'. כלומר, ה' יסד ארץ שעניי האדם רואים את כל אשר נעשה, אמנם אף על פי כן יש פעמים שעניי האדם צרים ורואים דבר מה ובכל זאת הדבר לא נקלט במח, וזה, לפי שהעינים אכן לנוכח הביטוי, אבל הדעת והשכל לא ביקשו לשמר ולזכור את ראיית העין, ולכן נצרכת הבטה חדשה, למען תעמוד הראיה לימים רבים¹². ובנמשלו הוא גם ברוחנית, דהנה כל

לעינים כשרים, היה יודע דברים גדולים רק ממה שעניו רואות, כי הם רואות תמיד, אך שאין יודע מה רואה. כמו למשל כשמעבירין דבר לפני עיני האדם בהעברה ובמהירות גדול ואזי אין האדם יודע מה ראה, והנה אף שבשעה שהעבירו הדבר לפני עיניו, בוודאי ראה אותו בראיה גמורה, עם כל זאת אין יודע מה ראה, כי אף שעניו ראו הדבר בשלימות, עם כל זאת מחמת המהירות לא היה פנאי בכדי שיביא הראות להדעת שידע מה

11. וכבר נתבאר בריש הדברים דפשוט ואין צריך לומר דזה בא להפחית מלימוד התורה, ואין דבר גדול מלימוד התורה, ושם ביארנו מבעל התניא כי לימוד התורה היא האופן הגדול ביותר לקרוא להשי"ת, והבאנו הדברים רק לחידוד העינים.

12. זה לשון הרה"ק רבי נחמן מברסלב זי"ע ב'ליקוטי מוהר"ן' (ח"א תורה רנד): 'עינים הם דברים עליונים וגבוהים מאד, והם רואים תמיד דברים גדולים ונוראים, ואם היה האדם זוכה

הבריאה היא אור אלוקי, וכה אמר הנביא 'שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה' (ישעיה מ כו), ברם האדם אינו נותן דעת להבין כי אכן כל המשתקף בעיניו הם דבר ה' החקוקים בבריאה, וזה 'אור הישר' שהאור קיים ונמצא נגד עיניו אבל אינו פועל את פעולתו האמיתית, ורצונו יתברך שנעשה מן ה'אור הישר' - 'אור חוזר', לקחת את הראיה ולהביט בה כראוי ולגרום לה להעיד כי כל בשמים ובארץ הכל מידי ה' השכיל, ואז הוא מחזיר את האור הנמצא בתוככי הגשמיות אל הרוחניות ועושה מהם 'כתר כל הכתרים'.

עבודת עבודה אל העולה בסולם העולה בית א-ל

נצמצם הדברים ל'קליין געלט' למעשים שלנו עבור כל צורב ויגע לעלות בהר ה', לבל יחשוב כי הדברים הללו הם 'ספירות' ועינינים המסורים בלחישה ליודעי סוד הנמסרים לצנועים, ולכולנו חלק בבית ה' ביוצא מזה להנהגתנו.

השי"ת ברא את עולמו במדת יום ובמדת לילה (חגיגה יב.) המכונה גם 'עלמא דאיתגליא' ו'עלמא דאיתכסיא', היינו, שיש ימים בהם מרגישים התקרבות והארה נפלאה של מתיקות בלימוד התורה ובעבודה שבלב זו תפלה (תענית ב.) כדברי ה'מסילת ישרים' בראשיתו (פרק א) ש'האדם לא נברא אלא להתענג על ה'. אמנם, יש ימים של מדת לילה בהם המאורות לוקים ואין מרגישים שום טעם בלימוד התורה, והיצר סוכן בנו כי הטעם שאיננו מרגישים טעם בלהגות בהוויות דאביי ורבא

זמן להושיט הדבר להדעת, ועל כן אינו יודע מה ראה. וכן האדם רואה בעיניו תמיד דברים גדולים, היינו, מראות וחזיונות, אך שהוא כמו שמעבירין לפניו בהעברה בעלמא ובמהירות גדול, על כן אינו יודע מה ראה כנ"ל, והבן'.

ראה, כי לידע הדבר שראה זה תלוי בדעת, ולזה צריך קצת זמן, שישהא קצת הדבר הנראה לפני עיניו, בכדי שיבוא ויושיט כח הראות להדעת את הדבר הנראה, כדי שידע בהדעת מה ראה, ומחמת המהירות לא ראה הדבר רק בכח הראות, אבל לא היה

ובהתקרבות להשי"ת זהו מחמת שאיננו רצויים להקב"ה וכביכול נדחנו ממחיצתו. אולם מי שעיני שכל לו, אזי אדרבה הוא צריך להתגבר ולידע כי ההיפך הוא הנכון, דייקא מתוך שהשי"ת רואה בו ככלי מוכן לכל שלימות, לכן הוא מנסה אותו, וכפירושו הידוע של מרן אור שבעת הימים ה'בעל שם טוב הקדוש' ז"ע בפסוק (תהלים מח טו) 'הוא ינהגנו עלמות', שכשמו האב המכין מצעדי בנו - העלם הקטן לילך, שבתחילה הוא נותן לו שני ידים ומסייע לו ללכת, אבל מפעם לפעם מתרחק ממנו כדי שהבן ילמד לפסוע לבד ויגיע אליו בכוחות עצמו. כן גם השי"ת מדריכנו על במות אויבנו, אבל בד בבד מרחק עצמו לפעמים כדי שאנו נרד למקומות שפלים ביותר ונצעד משם פסיעה קטנה אליו מכוחנו וגבורתנו, ונעשה לפניו קורת רוח שאין יכולת לשער ולתאר בצמצום תיבות, כמו האב שמתחבר עם בנו אחר שהראה לו כי הוא רוצה להתקרב אליו בכל כוחו.

קודם ירידתה לעולם הזה אין מחסור לה בשום דבר, כי היא בנועם זיו העליון, אך תכלית הבריאה היתה שגם בעולם הזה העולם הגשמי תעבוד את השי"ת [-אדורך האקן פון אלעם]. וזו היתה הכוונה שיעלו לארץ ישראל ויזרעו ויחרשו, היינו, שיעסקו בדברים גשמיים ואף על פי כן יעבדו את השי"ת בתכלית עבודה. ועתה שהיו קרובין ליכנס לארץ ישראל היו מתחילים מן השמים להראותם התרחקות מעט, וזהו 'וארון ברית ה' נוסע לפניהם' - ולא בתוכם, כדי שיתרגלו לקרב את עצמם, והם לא הבינו זאת, והיו מתאוננים. וזהו לימוד לצעירים שמתחילים לעבוד השי"ת בהתלהבות, ואחר כך נופלים מעט ממדרגתם. וזאת היא מן השמים

יט. לך נא וראה מה שכתב בספר הקדוש 'שם משמואל' (פרשת בהעלותך שנת תר"ט), שזה שכתוב קודם חטא המרגלעם כשהיו ישראל ראויים להיכנס לארץ ישראל דרך שלושת ימים 'וארון ברית ה' נוסע לפניהם' (במדבר י לג), וזה לשונו: 'באופן אחר דאיתא בשם ה'בעל שם טוב' ז"ל בדברי המדרש (ויק"ד יא ט) 'ינהגנו על מות עלמות', דכמו תינוק בשעה שהאב מלמדו לילך כשהתינוק מתקרב אצלו הוא מרחיק את עצמו ממנו כדי להרגילו לילך ונמצא הריחוק טובה להתינוק, יעויין שם. והנה במדבר היו במדרגה גדולה שהיתה להם התגלות אלקות וגם מאכלם היה מאכל רוחני, ולא עסקו בשום מעשה גשמי, אך זה לא היה תכלית הבריאה, כי הנשמה

ולזאת אל יפול לב איש ישראל בראותו כי היצר אינו מרפה ממנו ממחשבות ורצונות שאינם טובים, כי הכל נעשה דווקא מתוך רחימותא דאבהן, שהשי"ת כביכול מבקש מאיתנו בראותו כיצד מעלים את זכרו אף במקומות הנמוכים, שנוסיף עוד כהנה וכהנה להגביה עוד מדרגות עמוקות, כדי שנשלים את תיקון כל הניצוצות הקדושות שהתפזרו ויתקיים הייעוד הנביאי 'ביום ההוא יהיה הוי"ה אחד ושמו אחד' (זכריה יד ט), שיכירו וידעו כל באי העולם בכל קצוות תבל כי ה' מלך וכבודו מלא עולם ולית אתר פנוי מניצוץ אלוהי המחיהו.

ולא ישגיח לדברי היצר העומד בקרן זוית ואומר לו אחר שהתגבר פעם אחת כי די בכך, כי זו היא גם עצתו הנלוזה, שמבקש להכניס רמות רוחא כדי להסירו מלהמשיך בדרך זו. וכן כתבו הספרים, שלכן מרדכי היהודי לא שת לבו למה שרכב על הסוס והמן העלה שבחו ב'ככה יעשה לאיש', כי ידע שכל עוד ואין את הישועה בשלימות, צריך עדיין לפעול לגלות את האור האלוהי העמוק, ורק כשראה כי 'רבים מעמי הארץ מתיהדים' (אסתר ה יז), אז ביקש לעשות אותם ימי משתה ושמחה, ולקבוע לדורות להתמיד בעבודה העלאת הנמיכות עד ל'כתר כל הכתרים', ושלא להרפות עד שתבוא הגאולה השלימה. וכן הוא בדין שלא לנוח ולשקוט מניצחון אחד אלא להמשיך בעבודה עוד ועוד עד לתיקון השלם.

יעזור השי"ת שיתקיים בנו 'וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים' (אסתר ט כח), חנוכה ופורים לא בטלי (ר"ה יח), להניח ברכה למשמרת מהימים האלו, להיות חביבים כבניו של מקום ולהעלות לפניו נחת רוח ונזכה כולנו יחד במהרה ל'והיה ה' למלך על כל הארץ'.

שלוקחים מהם העזר האלקי, כדי
שבכוחות עצמם יעבדו את השי"ת,
וכל המניעות הן גם כן מן השמים,
ועצמו ויחזק את עצמו לעלות
מעלה מעלה.

קהל חסידי קאסוב

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בס"ד

השיעור השבועי

הקדמה ללימוד ספרי חסידות

מתקיים באופן כללי מדי שבוע בשבוע

ביום ב' בערב*

בבית מדרשינו

1353-55th Street

בשעה 9:45

עד שעה 10:30

[ואח"כ יתקיים מגן מעריב]

ניתן לשמוע השיעורים בקו קול קאסוב

במס' 718-682-2004 [1-5]

וכן ניתן לשמוע מודעות אדות השיעור

במס' הנ"ל [1-2]

*כדאי לצלצל כל שבוע מקודם לשמוע אם יש

שינוי בזמן מסירת השיעור

בסייעתא דשמיא איז דער רבין'ס ספר
אדורך אן עבודת ערוכה אויף גאר
ארייכע און הויכע סטאנדארט וואס האט
שוין אפגעקאסט גאר גרויסע סכומים

בעז"ה גרייטן מיר זיך אין די טעג
אריינצוגעבן צום דרוק די נייעם
ספר פון

כ"ק אדמו"ר שליט"א

עבדא דמלכא

וואס איז שופך אן אור חדש ונערב אויף עבודתה
ומהותה של תפילה באופן נפלא השווה לכל נפש

**כדי מיר זאלן קענען
צוענדיגן די ארבייט
און גיין צום דרוק**

**רופט אייך ביטע אן
מיט שיינע סכומים**

זכותי הנצחה

שער הספר

\$18,000

פטרון חלק המאמרים

\$18,000

פטרון מדור הפנינים

\$15,000

פטרון המפתחות

\$10,000

פטרון מאמר אחד

(כ 20 מאמרים)

\$5,000

ד עאמיים
נעמיים

\$1,800

הנצחת דף

\$1,200

הנצחת חצי דף

\$750

הנצחת רבע דף

\$300

הנצחה

347.661.3245

toraskosov@gmail.com